
S T Â N A

Revistă Profesională și de Cultură

**Organ al Oierilor din
întreaga țară**

DIRECTOR:
NICOLAE MUNTEANU
INVĂȚĂTOR

REDAȚIA: STR. ALEXANDRU CEL BUN, 14
BUCUREȘTI

„STÂNĂ“

ORGAN AL OIERILOR DIN ÎNTREAGA ȚARĂ

APARE ÎN FIECARE LUNĂ

ABONAMENTE:

Pe un an	Lei	100
Pe 6 luni	„	60
Exemplaiul	„	10

ADMINISTRAȚIA:

NICOLAE MUNTEANU
învățător
POIANA (Județul Sibiu)

CUPRINSUL:

Nici o brazdă (poezie)	— —	<i>Ion I. Bozdog</i>
Deputatul Ioan N. Ciolan	— —	<i>C. M.</i>
Ciobani (versuri)	— — —	<i>Gh. D. Banu</i>
Păstorul cel bun	— — —	<i>N. Vonica</i>
Culica (schiță)	— — — —	<i>Nic. Vonica</i>
Impozitul pe oierit	— — —	<i>Nic. Munteanu</i>
Dalacul oilor	— — — —	<i>Dr. I. D.</i>
Oieritul și reforma agrară	— —	<i>Traian Vonica</i>
Dela stână (folklor)	— — —	* *
Date răzlețe din trecutul oieritului		* *
Adevăruri și informațiuni	— —	* *

Nici o brazdă! *)

*Nimic n'avem mai scump în lume
Decât un Rege și-un pământ;
Ne tremură pe buze a lor nume
Și pentru el intra-vom și'n mormânt.
Un Rege avem! De moarte nu ne pasă:
Ai Lui suntem, a Lui e viața noastră.
Pe steagul Lui, noi am jurat,
Că, din pământul nostru drag
Nici-o brazdă nu vom da!
De-ar fi cu toții să murim,
In jug străin n'o să mai fim
Cât viață vom avea!*

*Din munții, pe care doar noi
Am drumuit turme de oi,
Și numai noi ne-am înfrățit
Cu brazii și cu-al lor doinit,
Din codrii dragi, care ne-au fost
Ai neamului cald adăpost.
Din tot pământul strămoșesc
S'audă toți ce ne urăsc:
Nici-o brazdă nu vom da!
De-ar fi cu toții să murim,
In jug străin, n'o să mai fim
Cât viață vom avea!*

*Din văile pe-al căror mal
Dăinește cântec de caval,
Din dealuri care'n sărbători
Vuesc de cântece și hori,
De unde buciumul răsună
Și tulnicul neamul adună
Din Nistru în a Tisei vale
Dintr'ale lui Mihai hotare:*

*) Poezie trimisă pentru concursul Ligii antirevizioniste române.

Nici-o brazdă nu vom da!
De-ar fi cu toții să murim,
In jug străin n'o să mai fim
Cât viață vom avea!

Din șesuri, unde doară noi
Ne-am vlăguit flămânzi și goi
Ca să vă aăm și vouă pâine;
Dușmane! Ia aminte bine!
Ce-a fost de-acum, n'o să mai fie
Ardealul, nostru-i pe vecie!
S'audă toți și să se știe:
Din scumpa noastră Românie
Nici-o brazdă nu vom da!
De-ar fi cu toții să murim,
In jug străin n'o să mai fim,
Cât viață vom avea!

Cum nu ne-ar fi acest pământ
Drag și iubit și scump și sfânt?
Când știm c'ăcea dorm martirii,
Și toți, eroii întregirii,
Când știm cât sânge s'a vărsat
Și câte jertfe-am îndurat...
Dușmanilor, luați aminte!
Din glia cu morminte sfinte
Nici-o brazdă nu vom da!
De-ar fi cu toții să murim,
In jug străin n'o să mai fim
Cât viață vom avea!

ION I. BOZDOG

Deputatul Ioan N. Ciolan

Este o mare speranță a județului Sibiu în care s'a ales pentru prima oara ca deputat.

Nu-l cunoaștem ca un om al vorbeii, ci ca pe unul la care fapta precede. Muncitor, perseverent și modest, iată câteva calități pe care le-am identificat la d-sa.

Poate cultura dobândită în școlile înalte pe care le-a urmat imprecheată cu traiul sobru de învățător în com. Porcești jud. Sibiu, fac din d-sa un om neclintit al cinstei, hărăzindu-i în acelaș timp o largă cunoaștere a lucrurilor și o sinceră dragoste de oameni.

Sunt acestea condiții pe care acum, mai mult ca altădată trebuie să le îndeplinească omul chemat a-și spune cu-

vântul acolo unde se împarte dreptatea pentru cetățenii chinuți ai acestei țări.

Și d-l deputat Ion N. Ciolan le îndeplinește cu prisosință, căci o jumătate de an abia i-a fost de ajuns pentru a se face cunoscut opiniei publice prin multiplele laturi ale activității d-sale parlamentare, iar nouă să ni-se arate ca un om politic cu strălucite posibilități și cu mare viitor.

C. M.

Ciobani

Voi purtători ai crezului nostru :
 Cu viața legată deapaururi, de „fire și țară“ ;
 Ce înfrățiți pe rând generații,
 Și'n lanțul de veri-o vară c'o vară...
 Ciobani,
 Cu gânduri curate ca zorii 'nvierii,
 Ca puii creșcuți la sânul primăverii.

De acuma pe veci, ca și pân'acuma
 Să țineți credința de moși semănată ;
 Să țineți, să dați comoara cea sfântă.
 Copiilor voștri întreagă curată...
 Ciobani,
 Cu gânduri curate ca zorii 'nvierii,
 Ca puii creșcuți la sânul primăverii!

E doară cuvântul lăsat „cu limbă de moarte“
 De moși,
 În cronici, hrisoave, ce-s purtătoare de soarte!

Gheorghe D. Banu

Păstorul cel bun

„Eu sunt Păstorul cel bun Păstorul cel bun își dă viața pentru oile sale“.

(Evanghelia după Ioan X, 11).

La „*Stâna*“ asta a păstorilor din toată țara, unde, iacătă, încep să glăsuiască mulți și multe, despre păstori și despre ale păstorilor,—cred că e nimerit să-mi ridic și eu glasul să amințesc păstorilor noștrii despre *Păstorul cel bun*. Iar păstorul cel bun, la care mă gândesc eu, nu e altul decât însuși Fiul lui Dumnezeu, Domnul și mântuitorul nostru *Isus Hristos*. El este păstorul cel bun al turmei celei cuvântătoare a oamenilor. „Eu sunt păstorul cel bun“ a zis Isus. Și de ce-și zice Păstor bun ne-o spune tot El mai departe: „Păstorul cel bun își dă viața pentru oile sale. Dar cel plătit, care nu este păstor, și ale cărui oi nu sunt ale lui, când vede lupul venind lasă oile și fuge; și lupul le răpește și le imprăștie. Cel plătit fuge pentrucă e plătit și nu-l doare de oi“. (Evanghelia după Ioan cap. X, vers. 11—14).

Iacătă cât de frumos vorbește Domnul Isus despre păstori și despre oi. Și iacătă, cât de bine cunoaște El meseria asta năpăstuită a oieritului. Tarlașii noștrii știu, ca și Păstorul cel bun, că mai bine păzește oile ciobanul care are și el oi în turmă, decât cel care n'are nici-o oaie. Și mai știu că dacă ei, stăpânii, nu vor sta mereu lângă oile lor, ci le vor lăsa pe seama altora, — atunci „nu fac nici-o brânză“.

Dar Domnul Isus a vorbit așa de frumos despre păstori și despre oi, și s'a asemănat pe Sine cu păstorul cel bun, care își pune viața pentru oile sale,—ca să înțeleagă oamenii mai bine: cine este El și pentru ce a venit în lume. Ca să înțeleagă că El este trimesul Tatălui în lume ca s'o răscumpere din păcat prin moartea Sa de bună voie, precum păstorul cel bun își dă viața pentru oile sale.

În alt loc Domnul Isus mai zice: „Fiul omului a venit să mântuiască ce era pierdut. Ce credeți? Dacă un om are 100 de oi și se rătăcește una, nu lasă el pe cele 99 pe munți și se duce să caute pe cea pierdută? Și dacă i-se întâmplă s'o găsească, adevărat vă spun, că are mai multă bucurie de ea decât de cele 99, cari nu se rătăciseră. Tot așa nu voește Tatăl vostru din ceruri să se piardă unul din acești micuți.“ (Ev. după Matei cap. XVIII, 11-14).

Deci, iar vorbește de oi și-și aseamănă dragostea Lui de oameni cu dragostea păstorilor pentru oile lor. Iar dragostea păstorilor pentru oile lor e foarte puternică. Păstorul face chiar moarte de om pentru o oaie din turma lui, și își pune viața în primejdie pentru oi dându-le la pășune bună, noaptea prin fânețe oprite, — numai ca să-și sature turma. În privința asta păstorii sânt neîntrecuți. Iar târлаșii știu multe întâmplări cu vărsări de sânge ciobănesc. Ca să-și apere oile și să se apere pe sine ciobanul mănuește ciomagul de corn cu multă dibăcie, că poate sta împotriva multora cu ciomagul lui. Și eu cred că nimeni nu-și iubește ale lui cum își iubește ciobanul oile. De aceia Domnul Isus nu putea face o asemănare mai potrivită ca cea între dragostea Lui de oameni și dragostea păstorului de oile sale.

Dar de unde vine dragostea asta mare a păstorului pentru oile sale? De acolo că păstorul își cunoaște bine oile și oile își cunosc păstorul. Între păstor și oi se naște o legătură strânsă și tainică. Pentru păstor oile nu mai sunt niște dobitoace necuvântătoare, ci niște ființe scumpe, înțelegătoare, blânde și darnice. El chiar vorbește cu oile. Le chiamă pe nume și ele îl ascultă.

Și acum iacăți ce zice Isus, Păstorul cel bun în privința asta: „Eu sunt păstorul cel bun. Eu imi cunosc oile Mele și ele mă cunosc pe mine, așa cum Mă cunoaște pe Mine Tatăl și cum cunosc Eu pe Tatăl; și eu imi dau viața pentru oile Mele“ (Ioan X—14·16). Și mai departe: — „Oile Mele ascultă glasul Meu. Eu le cunosc și ele vin după Mine, Eu le dau viață vecinică. În veac nu vor pieri și nimeni nu le va smulge din mâna Mea“. (Ioan X 27·29).

Iacăți cine este Păstorul cel bun și ce e în stare să facă pentru oile cari-L cunosc pe El. Iubiți păstori din țara asta, cunoașteți voi în inima voastră pe Păstorul cel bun? Ascultați voi glasul Lui care zice: „Veniți la Mine cei împovorați și Eu vă voi odihni“. El este Păstorul nostru cel bun, care a venit să caute oile pierdute ale neamului omenesc. El și azi umblă pe drumurile țării și strigă în larma de rătăcire a veacului nostru, și plânge cu mâinile și picioarele însângerate. Plânge pentru rătăcirile de acum.

N. VONICA

Culică

Soarele era sus. Se indemnă pe cerul ud de ploaia din noaptea trecută. Din văi se ridicau perdele de neguri. Piscuri goale se sbiciau la soare, iar cetinile păreau mai întunecate.

În bătătura stâniei oameni și dobitoace frământau noroiul dospit în bălgi. Noroiul, oamenii și câinii uzi, abureau în soare. În stână focurile trosneau voioase, fumul se ridică drept în sus. Într'un cazan mare ferbea zărul pentru jintiță. La alt foc clo-cotea o mămăligă cât pe colo. Băcile terminau lucrul de dimineață. Stăpâni și burlacii fumau și povesteau zbicindu-se pe lângă focuri. Nuța zolea haine,, deasupra unui ciubăr mare și vechiu. Când se ridică să stoarcă o haină, obrații de copilă i-se vedeau roșii de sânge adunat de osteneală. Ion, flăcăul lui nenea Dumitru Ciocân, o sorbea din ochi, iar în gând o înbrățișa cu patimă. De altfel toți burlacii și ciobanii îi purtau grija. Multe degete flămânde după carne tânără, s'au afundat în carnea ei, lăsându-i vânătăi dureroase. Ea se apăra cum putea, ori zbiera dar nu lăsa pe nimeni să se apropie de ea. Avea numai 16 ani și acum venise pentru prima oară la munte, să învețe, pe lângă mamă-sa, meseria băciuitului. Tată nu avea căci lelea Dochie a rămas de mult văduvă, cu cinci copii. Oi'au avut până la 200, dar nu le-au mai putut ține. Și au rămas să se hrănească vara prin munți, iarna în sat cu răsboiul și cu acul.

Nuța e cea mai mică dintre frații ei răspândiți prin munți. Lelea Dochie n'o pierde din ochii dragostei de mamă. Acum i-a dat în seamă să spele hainele ciobanilor. Ciobanii îi plătesc pentru spălat. Îi plătesc și se gădilesc în hainele spălate de mânuțele ei nevinovate. După ce a terminat de zolit mamă-sa îi ajută să ducă ciubărul la izvor. Aci s'apucă de clăti.

Apa izvorului, — plânsul pământului, — își saltă cântecul peste pietre roase de vreme. Apa izvorului adună în urechile ei, cântecul duios al Nuței, și spală cu lacrimi, sudoarea acră și usucul gras din hainele oamenilor trudiți. Uneori Nuța se oprește și se privește în oglinda apei din vad. Își pipăie obrații aprinși și-și potrivește părul pe frunte. Un gând tainic îi sare

in cale; o ia de mână și o poartă pe cărări de dor nou. Dar tresare neinvățată, și se întoarce. Scoate altă haină din ciubăr și începe alt cântec de jale, căci toamna e aproape:

Drăguța Santă Marie
Nu lăsa toamna să vie...

Apele izvorului se intristează. Cântecul fetei doare. Apele îl sorb, iar vântul îl fură și-l duce brazilor în dar...

De către vârful sterpelor coboară un ciobănaș în urma unui măgar. Și-a pus ciomagul subțiori și cântă din fluer. Cântă în neștire, căci cântecul i-a involburat inima pe înalte scări de fiori. Aproape de izvorul stânii revine pe pământ. Iși pune fluerul după chimir și mângâie măcuța bătii, în mâni, cu plăcerea cu care ar mângâia obrazii Nușii, de ar putea...

Dar ea e la izvor, unde-o întâlnise de atâtea ori în vise și'n zile de vară ca aceasta. Prinde măgarul de grumazi, îl mângâie pe frunte și stă în loc s'asculte cântecul bătut cu maiul la izvor. Dar măgarul se smucește către stână, căci îi miroase a zer. Nuța îi simte, și-și sugrumă inima de căprioară surprinsă în culcuș. Și se preface că n'a văzut nimic. Scoate din ciubăr ultima cămașă neagră de usuc, și s'aplecă peste oglinda vadului. O sparge cu mânie nouă, peînțeleasă. Apoi potrivește cămașa pe lepede și-o lovește cu maiul și cu inima tulburată.

Dar Culică se apropie. Iși ține măgarul de șea, și-l oprește în marginea izvorului. Nuța se arată surprinsă.

— Ce faci Nuțo?

— Spăl haine Culică. A rămas cu mâinile 'n aer, goale până'n coate și încordate asupra ultimului stors de haină. Luminile din ochii lor negri își dau mâinile la mijlocul distanței dintre ei, iar inimile să poată ar ieși să se îmbrățișeze, fără a se sinchisi.

— Mai ai multe?

— Ba, chiar le-am gătat. Cuvintele li se sugrumă între buzele cari mor de rușine la gândul c'ar putea înfiori pe ele surâsul care dă zor la porțile sufletului. Nuța își caută de lucru ca să-și poată stăpâni firea. Culică vorbește cu măgarul, pentru acelaș motiv. Fata a umplut ciubărul cu hașnele spălate și se ridică'n semn de întrebare. Ar vrea să strige după mamă-sa, nu se'ndură; ar vrea să-l roage pe Culică să-i ajute, nu îndrăznește.

— Hai Nuța, că-ți ajut eu la ciubăr.

— Ba, lasă că străg pe mama.

— Ba nu, îți ajut și eu atâta samă. El se aprinse la față și se apropie șovăelnic: îl frământa un gând.

— Ai venit după merinde Culică? îl întrebă Nuța, mai stăpână pe glas și pe inimă.

— După merinde... cu gura răspunse pe jumătate, cu gândul se frământa, iar cu mâinile nu știa ce să facă: s'apuce de ciubăr ori să caute'n chimir! Fata părea că-l înțelege și-i dădu răgaz. Asta îl încuraje și scoase din chimir un mototol de frunză de steregoaie.

— .. Și uită, ți am mai adus puțină *meștecă*.

— Mulțumim! Nuța îi mulțumi mai ales din ochi, căci nu-și putu reține o bucurie de lumină. Culică primi destul pentru sufletul lui nelncercat.

Cei dela stână îi luară în glumă.

— Măi, dar bine vă mai aveți voi, zise unul.

— Spune drept, măi Culică, sărutatu-o-ai tu vreodată?

— Lele Dochie ai de grije că nespălatul ăsta sucește gâtul fetii.

Culică tăcea roșu de rușine și de mânie. Nuța întindea hainele la soare, roșie tot de mânie și de rușine.

— Dar cu ursul cum o mai duci măi Culică? îl inhăță altul de altă parte, cu o fabulă scornită pe seama lui și pe a unui oarecare turs șiret. Culică își vedea de treabă: măcina sare cu un pisălog pe o lespede.

Dar după mulsul dela amiazi mănzărarii intrară în stână ca un nou val de năpaste pe capul bietului stărpar.

— Noroc, măi Culică!

— Măi, dar Culică e aici? întrebă unul de pe afară. Apăi să vă uitați cum îi scot eu brăcinarul. Acum nici nu mai scapă, continuă acelaș glas intrând pe ușe. Și Gheorghe mănzărarul se și năpusti asupra lui Culică. Il ridică în sus și-l trânti în pat, peste lespede cu sare. Culică abia avu timp și putere să geamă odată, scurt strivit sub trunchiul noduros și greu al mănzărarului dușman. Nuța era dincolo în celar. Geamătul surd al lui Culică o infioră a primejdie mare.

— Acum îi și scot brăcinarul și-apoi o spânzur pe Nuța cu el de-un brad. Nuța tocmai trecea pe lângă ei, cu două găleți în mâini. Mânia din ochii ei se putea vedea ușor. Ciobanul

și burlații o spionau. Ei bănuiau ascunse sentimente între acești doi copilandri și-i dușmăneau. Mai ales acest Gheorghe, om rău din fire, îl dușmănea mult pe bietul Culică, socotindu-l o piedică în calea lui către inima Nuței.

Dar Culică a scăpat și de data asta cu brăcinarul neclintit dela loc, căci a sărit lelea Dochie și nu l'a lăsat, iar Nuța se duse la isvor să-și spele revolta.

După amiazi Culică a plecat cu măgarul încărcat cu sare, mălai jintiță și brânză. Mânzărarii chioteau în urma lui și asmuțeau câinii pe el, după ce-l mai canuniră în fel și chip, ca pe un câine străin. Câinii stâinii nu-l cunoșteau bine, și asmuțiți se grămădeau pe el să-l rupă. Culică se apăra aruncând cu pietre în câini și cu fulgere din ochi în cei ce hohoteau în bătătura stâinii. Nuța își făcu drum către strungă, ca să se despartă de Culică din ochi înlăcrămați și din inimă frântă. Câinii păreau că sar și la ea deodată cu hohotele veninoase ale oamenilor răi. Acum gusta iar din paharul răutății oamenilor și se scutura toată, ca de friguri.

Culică se îndepărta. Se făcea tot mai mic în calea răutății oamenilor, dar creștea tot mai mult în inima îndurerată a Nuței.

(Va urma) .

NICOLAE VONICA

Adevăruri

În creșterea oilor am atins (României) o treaptă remarcabilă față de toate popoarele Europei.

* * *

Păstorul român, care a părăsit solida civilizație a cojocului impermeabil, a saricei dacice, de pe care ploaia se scurgea ușor, ca de pe lâna oilor, și s'a coborât la peticăria cumpărată din industria orășenească, e o caricatură vrednică de milă.

S. MEHEDIŢI

„Coordonate Etnografice“

Impozitul pe oierit

Toți cetățenii suntem obligați a plăti dare după profesiunea ce exercităm. Vom vorbi în cele de mai jos despre impunerea oierilor.

Aceasta s'a făcut și continuă a se face după bunul plac fără a se avea în vedere o normă bine stabilită și un principiu chibzuit.

Nu știm și nici nu credem că la elaborarea sistemului de impunere al oierilor s'a cerut avizul unui factor competent și cu atât mai puțin ne închipuim că s'ar fi putut face auzite nemulțumirile celor în cauză ca astfel să se poată face o impunere dreaptă și conformă cu situația zilei.

Dacă până azi au putut să meargă lucrurile așa și să treacă fără o rezistență din partea celor cari suportă nedreptatea, cred că de acum chestiunea impunerii oierilor, trebuie să fie luată în serioasă și amănunțită discuție trebuie să fie clarificată pentru a se ajunge la o impunere unitară aceiași pe toată țara și împărțită pe felul de oierit.

Se va avea în vedere dacă oierul este nomad, sau își ține oile pe proprietățile sale.

Fiind vorba de sarcini pe cari trebuie să le suporte în interesul bunului mers al țarei, trebuie să se țină cont și de aceea ca aceste sarcini să nu treacă peste posibilitățile de plată și mai ales ca aceste sarcini să nu lovească crud în însăși existența oierilor nimicindu-i ca profesie.

Credem că e timpul ca fără nici o întârziere să se pornească de către cei în drept la fixarea unei cote reale de venit de oaie unitară, pe baza datelor statistice ce organizațiile de oieri vor furniza la timpul oportun.

Vom arăta atunci cu cifre ce venit aduce o oaie și

ce cheltuieli are oierul cu ea în tot decursul anului, ca astfel să se poată ajunge la acea cotă unitară de venit, care va forma baza de impunere a oierului.

Sigur că la impozit, dacă va fi vorba de venit, se vor lua oile ce pot aduce un venit adică cele cu lapte, caci mioarele și mielele n'aduc venit, ci din contra: pierdere.

Stabilit odată venitul de oaie se va calcula procentul dela impozitul agricol și la nici un caz cel comercial cum se face azi, în cele mai multe părți, căci oieritul a fost doar și este înglobat în agricultură și nu în comerț.

Cota unitară de venit o cerem ca să nu mai fim lăsați și de aici înainte la aprecierea comisiilor, în baza căror aprecieri am ajuns acolo, că oierii sunt impuși la diferite cote de venit diferind dela județ la județ și din care motiv, sunt atâtea plângeri și nemulțumiri.

În comisiile de impunere, trebuie să fie și un oier pentru comunele unde sunt oieri, căci nu e bine și nu trebuie să se mai întâmple și în viitor ceea ce s'a întâmplat până acum ca inși cari nu cunosc cum se face oieritul să croiască sarcinile.

Impunerea este a se face la domiciliul stabil al oierului, în comuna unde își are casa și familia și unde trăiește. Aceasta pentru a se înconjura cazurile de a fi impus în mai multe comune lucru care s'a făcut și se mai poate face, căci un oier în cursul unui an stă pe mai multe hotare aparținând mai multor comune: vara e la munte, iarna la câmp sau în bălți, primăvara poate fi în altă parte și atunci ce s'ar întâmpla dacă ar fi impus la toate aceste comune după aceeași profesiune!

Tocmai pentru a se înconjura aceste neplăceri trebuie fixată cota de impunere unitară și la domiciliu.

Oierii, cari își pasc oile pe terenul propriu nu vor fi impuși și după oi, plătind ei impozitul agricol la pământul pe care îl exploatează cu oile lor.

Deasemenea trebuie să înceteze și impozitul după arendă.

Cunoaștem cazul când, într'un județ perceptorii în marele lor zel de a încasa cât mai mult, i-au impus cu procentul dela comercial după suma arenzii muntelui. Ori iată unde se ajunge cu acest sistem: După muntele X proprietarul își plătește impozitul agricol, apoi arendează muntele unui oier (acesta nu se va confunda cu profitori) cu o sumă oarecare; după această sumă se croește oierului impozit comercial pe motivul că e arendaș; tot acesta mai plătește și impozitul după oi, așa că după acelaș munte statul în casează 3 impozite și la aceeași profesiune oierul este impus de 2 ori. Dar oierul nu arendează muntele pentru a-l specula, ci pentru a se putea susține; pentru a-și putea face un venit. Pe de altă parte impunerea este anuală calculându-se la acest venit brut și atunci cum se poate impune arenda pășunatului care este cheltuială?

Un meseriaș sau orice alt contribuabil plătește după meseria ce profesează dar nu și după uneltele pe cari le-a arendat, neavând puțința să-și cumpere unelte proprii. Tot așa ar trebui să fie și în cazul oierilor.

Statul își va plăti singur darea după munții pe care îi deține și nu se va mai impune oierilor plata impozitului, cu atât mai puțin cu cât aceștia folosesc numai o parte producătoare de venit din munte, căci pădurea și jipul nu le aduc lor nici un venit.

Tot atât de adevărat e și faptul că oierul paște muntele numai 7 luni și plătește impozitul pe tot anul.

Credem că este nedrept.

NIC. MUNTEANU

Dalacul oilor

Dalacul, antraxul, cărbunele sau țalanul este o boală de splină și de sânge pe care toți crescătorii o cunosc dar de care puțini știu a se feri. Face parte din grupul acelor boale periculoase care se muta dela oi la om. Animalele cele mai des bolnave de dalac sunt vitele mari și oile.

Cauza dalacului sunt niște germeni cari nu pot fi văzuți decât cu ajutorul unui aparat măritor numit microscop. In unele localități câmpuri întregi sunt infectate (spurcate) de acești germeni. Ele poartă numele de «câmpuri blestemate».

Germenii boalei sunt răspândiți de hoiturile neîngropate ale animalelor moarte de dalac, de câinii care târâie după ei pe întinsul pășunilor ciolanele cadavrelor desgropate, de vânturile care ridică deodată cu pulberea o mulțime de germeni și-i duc în altă parte a câmpului, de râmele cari duc germenii boalei din mormânt la suprafața pământului, de bălegarul animalelor bolnave de dalac, de pielea celor moarte de această boală și în fine de apa întrebuințată la tăbăcirea pieilor provenite dela animalele moarte de antrax.

Oile sănătoase se molipsesc mâncând iarbă sau fân provenit dintr'un «câmp blestemat». Germeții după ce ajung în intestin pătrund în sânge unde gasind condiții prielnice de dezvoltare cresc, se înmulțesc și produc boala.

Semnele dalacului apar de obicei după 2—3 zile dela pătrunderea germenilor în organism. Primul semn este temperatura ridicată a animalului. Uneori n'avem timp desul să observăm prea multe semne, căci mersul boalei e foarte grăbit, aproape fulgerător. Oaia bine nutrită și în

aparență perfect sănătoasă, cade la pământ, e cuprinsă de niște tremurături musculare puternice, are răsuflarea grăbită și grea, strânge din măsele, din gura și din nas îi curge sânge și după câteva minute, cel mult un sfert de oră, moare. Dacă se întâmplă să fie cuprinsă de boala în timpul nopții, nu putem observa nici unul din aceste semne. Seara oaia e sănătoasă, mănâncă, rumega, iar dimineața o găsim moartă.

Alte ori dalacul are un mers mai încet. În acest caz temperatura se ridică la 40—42.5°C. Oaia nu mănâncă, nu rumega, e tristă, pare a fi prostituă, ține capul plecat, are privirea fixă iar pupila mărită, udul și balega sunt de culoare roșie din cauza sângelui pe care îl conțin, alteleori oaia bolnavă prezintă tremurături musculare și e neliniștită. Dacă se află la pășune stă departe de grupul celor sănătoase și merge legănându-se. Rareori prezintă niște umflături cari apar mai des în regiunea gâtului și a pieptului. Oile bolnave de dalac încetează de a mai da lapte. Foarte puținul lapte pe care unele continuă să-l dea, e de culoare galbenă sau e amestecat cu sânge și are gust amar. Cele însărcinate dese ori leapădă. În fine după 10—36 ore dela apariția boalei oaia bolnavă moare.

Sângele oilor moarte de dalac nu se încheagă, iar splina acestora e mărită de 3—4 ori și e de culoare aproape neagră.

Cum luptăm împotriva dalacului: Între cele mai de seamă mijloace de luptă împotriva dalacului trebuie să amintim vaccinările (altoiurile) și injecțiile cu ser. Vaccinurile se fac pentru a preveni boala. Ele se fac de obicei primăvara căci de cele mai multe ori ele se îmbolnăvesc după ce sunt scoase la pășune. Oile vaccinate, timp de cel puțin 6 luni dela vaccinare, nu se mai îmbolnăvesc de dalac.

Vaccinul trebuie să fie proaspăt sau cel mult de 15

zile. El se păstrează la răcoare și întunec. Se poate procura prin medicul veterinar al circumscripției respective dela Facultatea de Medicină Veterinară — Institutul Pasteur — București.

Vindecarea dalacului se poate obține injectând oilor bolnave așa numitul ser anticărbunos. Atât vaccinurile cât și injectiile cu ser trebuie să fie făcute de un medic veterinar.

Unii ciobani când au oile bolnave de dalac le trag spânz, alții le crestează urechea, le lasă sânge din frunte sau le înțepă splina. Toate aceste obiceiuri nu pot face nici un bine animalului, contribuie în schimb într'o largă măsură la răspândirea dalacului și pentru acest motiv «luarea sângelui și înțeparea splinei animalelor bolnave de antrax» sunt oprite prin lege.

Sfaturi: animalele moarte de dalac să nu fie jupuite, ci să fie îngropate la adâncime de 2 m. și acoperite cu var stins peste care se varsă apoi apă. Pământul sau paie murdărite de un animal bolnav sau mort de dalac, trebuie să fie îngropate la aceeași adâncime și stropite la fel cu var și apă.

Gunoiul în care se găsește așternut și bălegar provenit dela animalele bolnave de dalac nu-l vom scoate din curte decât la o lună dela recoltarea lui și nu-l vom răspândi pe fânațe, ci-l vom folosi numai la îngrășatul pământurilor semănate cu cereale.

Grajdul în care a murit vre-o oaie de antrax trebuie să fie cât mai bine curățit și desinfectat. Desinfecția se va face cu acid carbolic sau cu creolină (80 gr. creolină într'un litru de apă).

Antraxul fiind periculos și pentru om, legea oprește «tăerea animalelor bolnave sau bănuite a fi atinse de dalac». De asemenea îngrijirea animalelor bolnave de dalac nu trebuie să fie lasată în seama persoanelor care au rani pe mâini sau pe corp.

E un obicei periculos acela de a jupui vitele moarte de dalac. Am cunoscut o femeie care spalând un sac în care a fost purtată o piele provenită dela un animal bolnav de antrax s'a îmbolnăvit de bubă neagră și a murit.

Omul se poate îmbolnăvi de antrax în trei feluri și anume: 1) mâncând carne provenită dela un animal bolnav de antrax: dalac intestinal; 2) scărmanând lâna provenită dela oi bolnave de antrax: dalac pulmonar și 3) atingând cu mâna sau oricare altă parte a corpului o bucată de carne sau de piele provenită dela un animal bolnav de antrax: bubă neagră sau bubă rea. Cea mai deasă formă de antrax la om este aceasta din urmă. În locul unde se formează bubă, la început pielea roșește, după 12—15 ore se formează o bășicuță, care conține sânge și în jurul căreia se formează un inel roșu. Omul din cauza mâncării se scarpină, bășicuța se sparge iar în locul ei se formează o bubă neagră, tare, care tinde să crească.

Dacă omul se duce la doctor de cum prinde de veste poate scăpa, dacă amână prea mult, moartea îi este sigură. Dalacul pulmonar și cel intestinal e totdeauna urmat de moarte.

În țările din apus dalacul a dispărut aproape cu desăvârșire datorită vaccinarilor regulate pe cari crescătorii de oi din acele țări la sfaturile medicilor veterinari, au înțeles să le facă.

Medic veterinar

Dr. I. D.

Noi Români, suntem un neam de păstori.

din „Viața păstorească
în poezia noastră populară”

Vol. I.

de OVID DENSUȘIANU

Oieritul și reforma agrară

Articolul de față fiind scris de un cioban care nu are mai mult decât 4 clase primare, este interesant întâi pentru adevărurile care sunt spuse cu deplină cunoaștere de unul care le-a trăit, iar în al doilea rând el este o probă a inteligenței ciobanilor noștri și a puterii lor de discernământ.

Ciobanii români pe la sfârșitul secolului al 19-lea și începutul lui 20, vedeau Carpații, scumpul lor leagăn, ca o barieră de șicane vamale. Ei vedeau în prăbușirea barierei vamale, reînvierea unui zeu al norocului pentru bătrânii curieri ai dorurilor naționale.

Până la 1916 păstorii români și mai ales ardeleni, erau bine primiți pe marile moșii boerești din Oltenia, Muntenia, Dobrogea și Moldova. Primiții boeri vedeau în ciobanul poenar, săliștean și secelean, etc., un factor foarte folositor; vedeau în el o călăuză a armatei române la asaltul ei spre Ardeal. Deacea moșiile Prinților Știrbei, Brâncoveanu și ale marilor boieri: Cantacuzino, Marghiloman, Negru Ponte, etc., precum și ale boerului țaran Nicula Capră dela Țigănești, care dela războiul independenței pusese stăpânire pe mai toate moșiile din jurul Alexandriei și Zimnicelor, începând dela com. Plosca la nord de Alexandria și terminându-se la Dunăre pe al cărui mal era stăpân pe o distanță de circa 20 kilometri, le stăteau la dispoziție. Ciobanii porneau toamna din munți spre șes; în Teleorman mergeau la boerul Capră, cu o chitanță de carnet; pe un preț mai de nimic, păștea un stert din Teleorman — spuma pământului românesc. Când ciobanii terminau banii, bunul boier le acorda porumb și furaje pe cont pentru oi până la vânzarea meilor sau chiar în toamna viitoare, astfel încât tovărășiile mocănești creșteau văzând cu ochii.

Veni războiul; bejenia în țara zimbrului, pe urmă victoria finală cu împlinirea profețiilor marilor români ca N. Filipescu, Tache Ionescu, Ionel I. C. Brătianu, B. Delavrancea, Popa Lucaci, Oct. Goga, etc. Regele cel loial Ferdinand a decretat împroprietărirea înfăptuită de Ionel Brătianu și

de Generalul Al. Averescu. Fluierul ciobănesc suna armonios pe Jiul Olteniei, pe Olt Argeș, Ialomița, Buzău și Siret, iar ciobanul își mâna voios, cârdurile de oi spre câmpie.

A mers însă un an-doi numai așa cu veselia. Marile moșii odată fărămițate, s'a stricat și vechiul mod avantajos pentru oieritul strămoșesc.

Pe fronturi au luptat vitejește falnicii munteni de ambele părți ale Carpaților, iar la timpul de pace au fost înproprietăriți numai cei din câmpie; muntenii au rămas cu sacrificiile cântându-și balada ciobanului drumeț auzită din bătrâni :

Bătut e drumul bătut
 Drumul Bărăganului
 De talpa ciobanului
 Și șoseaua Oltului
 Drumul Teleormanului
 Spre câmpul Burnasului
 Și drumul Gilortului
 Spre câmpia Doljului.

Din 1922 a început decăderea. Azi pierе o târla de oi, mâine alta, așa că azi aproape nu mai avem oierit în mare, cum era înainte de război, ci avem oierit de coteț. Pământul trebuia dat avându-se în vedere și oieritul pe întreaga țară. Vom da soluții mai jos.

Legiuitorul sau mai bine zis croitorul de pământ, a făcut înproprietărirea cum s'a priceput, dar s'a priceput puțin și rău. iar mai marii țării văzând scumbețea de cereale și cerințele după război, s'au ocupat numai de plugărie. Oieritul l'au neglijat, l'au lasat în planul al doilea. Oieritului i se rezervase munții și bălțile. Dar în munți în locul vameșului ungar a apărut alt drac: silvicultura elvețiană cu procese și unde trebuie și unde nu trebuie. Tot așa munții sunt rezervați pentru vânat unor desmațați din aristocrație, iar tu murgule paște iarba verde.

Bălțile sunt supuse în primul rând zăporului și inundațiilor, iar în timpuri secetoase sunt lăsate plugului, pe care l'ar înfige lacomia și în matca Dunării.

Așa dar iarna, în munte, zăpezi, în bălți apă, zapor; tu bade cioban tremură pe drumuri bătut de crivaț de ploii

---

Date răzlețe din trecutul oieritului

La 1790, au venit câțiva ciobani ardeleni din scaunul Miercurei, din satele Poiana și Rod, și au năvălit în grup în satul Novaci de lângă Târgu Iiu și au luat localnicilor 550 oi și 34 vite cornute. Cauza răpirii e că și Novăcenii împreună cu Turcii le-au luat în 1791 ciobanilor ardeleni 3550 oi și 13 cai. Se face proces și să constată că băștinașii sunt nevinovați, prada a făcut-o Turcii și ei, numai siliți au arătat drumul spre turmele din munți. Divanul din Craiova hotărăște, ca Ardelenii să dea oile toate înapoi sau o despăgubire grabnică și venitul pe 3 ani dela oi, care se urca la suma foarte mare de vre-o 8000 fl. Ungurenii erau deserați, dar Consulul reușește să reducă suma de plată la 320 lei.

* * *

După revoluția lui Horia (1784), când un vânt cumplit de răzbunare trecea deasupra capetelor Românilor din Ardeal, mulți Mocani ardeleni au trecut în Țara Românească, întemeind numeroase sate nouă, ca de ex. în județul Muscel: Bădeni-Ungureni, Berevoiești-Ungureni, etc. apoi mahalalele orașului Câmpulung: Vișoiu, Valea Mare, Bărbuș și cele două Bughi, toate înființate de Mocani emigrați din Ardeal.

* * *

„După înființarea consulatelor austriace în București și Iași, în 1782, protectoare a oierilor ardeleni, vedem că multe lucruri se îndreaptă. Oierii pentru a-și apăra interesele lor se constituiesc în „companii“ sau „tovărășii“ pentru a fixa împreună cu saigi un preț convenabil la vinderea oilor lor. Așa la 25 Aprilie 1794 se face o învoială în București între Nicolae Saigiul și următorii proprietari de turme de oi din Ardeal: Irimie Țirea, Ștefan Pană, Radu Barbul, Nicolae Rușul, Zaharie Urs și Toma Ioan din Săcele, Stan Nau din Braș, Toma și Oprea Tatu din Sebeșul Săsesc, Bucur Oprea și Ioan Hândorean din Poiană, Bucur Vidrighin, Bucur Țirea, Iacob fiul popii Iacob din Rășinari”.

ȘTEFAN METEȘ

Păstori ardeleni în Principatele Române

Informațiuni

În ziua de 3 Aprilie crt., s'a ținut la Sibiu în sala mică a Prefecturii de județ, sub președinția D-lui Insp. N. Munteanu și în prezența D-lui N. Regman prefectul județului, o consfătuire a oierilor din jud. Sibiu.

La această consfătuire au fost reprezentate prin delegații comunele: Poiana, Rod, Tilișca, Saliște, Vale, Sibiel, Cacova, Rășinari, Sadu și Râul Sadului.

S'au discutat toate chestiunile în legătură cu oieritul și anume:

1. Organizarea oierilor și oieritului;
2. Valorizarea produselor;
3. Taxele impuse oierilor;
4. Vânatul în munți;
5. Impozitul pe oierit;
6. Chestiunea revistei «Stâna» organ al oierilor din întreaga țară.

La sfârșitul consfătuirii s'a constituit un comitet de inițiativă al organizației oierilor din întreg județul Sibiu, compus din oierii: Dumitru Munteanu și Dumitru Șerb din Poiana, Bucur Șchiopescu și Ioan Opriș din Rod, Ioan Bumba și Vasile Opriș din Tilișca, Ioan Lupaș și Ioan Stănișor din Saliște, Ioan Nartea din Vale, Ioan Stanilă și Iosif Petra din Sibiel, Daniil Popa din Cacova, Petre Vidrighin și Bucur Podariu din Rășinari, Ioan Hurdubelea, Dumitru Hurdubelea și Nicolae Drăghiciu din Râul Sadului, Irimie Dăncăneț și Ioan Barbu din Sadu.

* * *

În cursul luni Mai se vor ține consfătuiri, în vederea organizării lor, cu oierii din județele Alba și Hunedoara și apoi se va căuta o legătură cu oierii de peste munți din județele Gorj și Vâlcea.

În ziua de 28 Aprilie s'a inaugurat în prezența Majestății Sale Regelui Carol II, expoziția târg «Munca noastră românească» organizată de Liga Națională a Femeii Române, cu concursul ministerului agriculturii și domeniilor.

Se pot vedea aci, strânse cu multă pricepere și interes lucruri frumoase din toată țara.

În șirul de standuri dealungul «Căii strabune» se pot admira și două standuri ale județului Sibiu întocmite cu multă pricepere și bun gust de către D-l Insp. N. Munteanu delegatul Prefecturii Sibiu, cu organizarea lor.

Felicităm prefectura județului Sibiu și pe D-l Munteanu deopotrivă pentru frumoasa realizare.

* * *

Vineri d. a. a avut loc la ministerul de industrie o ședință la care au luat parte D-nii miniștri V. Sasu și N. Teodorescu, precum și reprezentanții fabricelor de postav și reprezentanții producătorilor de lână, din întreaga țară.

S'a discutat chestiunea aprovizionării fabricilor de postav din țară cu lână necesară și fixarea prețului de vânzare.

S'a stabilit ca Uniunea centrală a sindicatelor agricole să furnizeze fabricelor de postav — furnizoare ale ministerului apărării naționale — o cantitate de circa două milioane kgr. de lână țigaie obișnuită la prețul de 47.50 lei kgr. franco gară producător sau depozit de colectare. Lâna va trebui să conțină cel mult o toleranță de 7 la sută lână țigaie colorată.

Pentru lână merinos, prețul s'a fixat la 57.50 lei kgr.; pentru lână spancă prețul de 52 lei kgr.; pentru lână țigaie tip Cadrilater prețul va fi de lei 33 kgr.

În sensul celor hotărâte, s'a încheiat un contract, care a fost semnat de d. Vasile Sassu și de reprezentanții producătorilor și ai fabricelor.

* * *

Brânza nu prea prezintă cautare așa că prețurile sunt destul de reduse:

La detail telemeaua se vinde cu 24—28 lei kgr.

* * *

Din cauze neprevăzute n-rul de față al revistei „Stâna”, apare cu puțină întârziere, Începând cu n-rul viitor va apare la zi întâi ale fiecărei luni.